

**Studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy
pro koordinátory EVVO, 2019 - 2020**

PÍSEMNÉ ZADÁNÍ 1. DOMÁCÍHO ÚKOLU

Než se vydáme na dlouhou a někdy i poměrně náročnou cestu realizace EVVO (environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty) ve škole či organizaci „krok za krokem“, je potřeba se na ni náležitě připravit.

V první fázi přípravy je nezbytné podívat se na stávající situaci a ujasnit si, co máme, na čem stavíme, kam a proč vlastně jdeme. Vytvoření nové strategie EVVO je skutečně významnou změnou. Proto je třeba podívat se důkladně na provoz školy, její materiálně technické zázemí, zaměstnance školy i partnery a spolupracující organizace, vzdělávací strategie i dokumentaci školy. Teprve potom můžeme plánovat, co je vlastně potřeba změnit.

Zadání:

- A) Charakterizujte vaši školu z pohledu EVVO**
- B) Proved'te analýzu začlenění EVVO v ŠVP**
- C) Zpracujte situační analýzu školy (SWOT + vyhodnocení)**

Jak na to?

A) Charakteristika školy a okolí z pohledu EVVO

V charakteristice školy popište:

- Úplnost a velikost školy
- Vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické...)
- Charakteristiku pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost...)
- Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
- Spolupráci s rodiči žáků a jinými subjekty (školskou radou, školskými poradenskými zařízeními, místními a regionálními institucemi aj.)
- Zaměření školy (priority, vize, poslání apod.)

Bud'te struční a věcní!

B) Začlenění EVVO v ŠVP školy

Půjčte si domů celý dokument ŠVP a prolistujte ho s cílem všítat si, jakým způsobem je v něm začleněna environmentální výchova. Hledejte ve všech kapitolách – priority školy, výchovně vzdělávací strategie, používané metody a formy výuky, organizace provozu, vybavení školy, charakteristiky vzdělávacích oblastí, další vzdělávání pedagogických pracovníků, projekty, začlenění průřezového tématu EV, mimoškolní výuka ad.

Zjištěné informace vložte následně do kapitoly **Situační analýza EVVO (výchozí stav)** – viz následující úkol.

C) Situační analýza školy

Situační analýza školy se týká pouze podmínek pro zajištění EVVO školy. Neposuzujeme tedy celou školu (např. sport, primární prevenci apod.)! K posouzení současného stavu EVVO na škole můžete použít různé přístupy a metody. Doporučujeme vám využít metodu SWOT analýzy. SWOT analýza bude **přílohou** vaší závěrečné práce.

Vaším úkolem je analýzu SWOT ve Vaší organizaci realizovat, zapojit co nejvíce zaměstnanců a dle možností i zástupce rodičů, žáků, zřizovatele či spolupracujících organizací. Výstupy analýzy budou spolu s výsledky rozboru současného stavu EVVO důležitým východiskem pro formulování dlouhodobých cílů.

Tvrzení a zkušenosti ve SWOT analýze vyhodnoťte („lepíková metoda“), označte a v textu sumarizujte **klíčové faktory** (ty, které získaly nejvíce preferenčních hlasů).

Vyhodnocení SWOT analýzy a klíčové faktory budou součástí druhé kapitoly závěrečné práce **Situační analýza EVVO (výchozí stav)**

Vždy mějte na paměti, že touto analýzou vyhodnocujete pouze podmínky pro EVVO na vaší škole a ne všechny činnosti školy. Nesoustřeďte se na detaily, snažte se zobecňovat, neodbíhejte od tématu. Vaši závěrečnou práci využijete při psaní projektů, komunikaci s dalšími institucemi, budou do ní nahlížet vaši kolegové, může se stát součástí ŠVP. Uzpůsobte tedy strukturu i styl především vašim potřebám.

DOPORUČENÍ JAK NA ANALÝZU SWOT:

1. Příprava a postup:

Využijte vašich obvyklých postupů. Analýzu můžete zařadit na poradu týmu, nebo sami seznámete lidi, o kterých si myslíte, že k tématu mají co říci. Měli byste se opravdu pokusit zapojit pestrou skupinu. Na EVVO není dobré být sám 😊 Nyní máte příležitost se dozvědět, co si lidé myslí, získat jejich zkušenosti a názory a společně naplánovat co dále rozvíjet, co hýčkat a co naopak změnit, zlepšit a jak. Samozřejmě můžete narazit na negativní postoje. Lidé mají často špatnou zkušenost, protože už metodu zažili, jenže byla nesprávně vedena a oni se nedozvěděli výsledky, nevěděli, proč to dělají. Někdo zase nerad používá metody s cizím názvem, někdo nemá rád nové věci. Vy znáte své prostředí nejlépe, zvolte tedy postup, který Vám pomůže a bude k užítku. V případě, že se Vám nepodaří seznat skupinu, použijte formu ankety, namalujte na panel tabulku a požádejte kolegy, aby ve volné chvíli napsali své názory. Nemusíte jim nutně říkat, že provádíte analýzu SWOT. Určitě jim ale dobře vysvětlíte, co mají dělat a proč. Nabídněte jim možnost sdělit své názory – co se vám daří, co ne, co by chtěli zlepšit. V každém případě doporučujeme využít návodné otázky, či témata. Aby věděli, co všechno mapujete. Můžete k tomu použít pracovní list Realizace EVVO ve škole – analýza současného stavu dle metodického pokynu MŠMT (*zkoušeli jsme na modulu 1*).

Při práci se skupinou se snažte být vstřícní, přívětiví, objektivní, názory správně zapisujte, nikoho neopravujte. Zvolte příjemné prostředí. Připravte si všechny pomůcky – tabuli, papíry, fixy, lepící štítky, otázky. Pokud je potřeba, ptejte se: co ještě si myslíte, např. jak hodnotíte naše zapojení do projektů, účast na dalším vzdělávání, je to naše silná či slabá stránka?

Názory mohou účastníci vyjadřovat při brainstormingu, postupně podle jednotlivých částí analýzy. Někdy mají účastníci raději, pokud říkají současně slabé a silné stránky a následně příležitosti a hrozby. Někdy je potřeba pohlídat, aby slovo dostali všichni. Můžete je také

vyzvat k písemnému vyjadřování – skupině rozdáte lepící poznámkové lístky různých barev. Toto má výhodu při následném třídění podle témat. Brainstorming je živější a rozvíjí vzájemné sdělování.

Ve SWOT analýze definujete silné stránky a slabé stránky, příležitosti a ohrožení z pohledu EVVO. Vše vpisujete do připravené tabulky.

	VNĚJŠÍ PŘÍLEŽITOSTI	VNĚJŠÍ HROZBY
Vnější prostředí školy		
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vnitřní prostředí školy		

Dívejte na situaci v EVVO z různých pohledů: jak je EVVO ve škole organizována, jaká je nabídka pro žáky ve vyučování i v zájmovém vzdělávání, kdo ji zajišťuje, zda má odpovídající zkušenosti, vzdělání, zda je pedagogům umožňováno vzdělávání, jaké je vybavení školy, jaké jsou podmínky uvnitř školy i v bezprostředním okolí, zda byla zahájena ekologizace provozu, s kým škola spolupracuje, zda využívá nabídku SEV, zda se žáci aktivně zapojují.

Ve chvíli, kdy je vše zapsáno texty projděte, zda jsou formulace srozumitelné. Vyhýbejte se jednoslovným vyjádřením, např. *zahrada..* to nic neznamená. *Upravená školní zahrada s přírodními prvky využívaná pro výuku..* to je využitelné tvrzení.

Pokuste se podobná tvrzení spojit do jednoho tématu, např. vše co se týká pedagogů, pomůcek, zahrady, aktivit pro děti apod.

Potom vyzvete účastníky, aby přidělili tvrzením body. To je velmi oblíbená část procesu. Účastníkům rozdělíte 8 a více bodů (může to být fix, nebo barevné lepící štítky). Každý může zvolit priority s ohledem na podporu a rozvoj EVVO v organizaci a to tak, že přidělí v jednotlivých kvadrantech body: 2krát 1 bod, nebo 1krát 2 body.

Následně body sečtete, dostanete tak klíčové faktory pro úspěšný rozvoj EVVO a hlavně objektivní výstupy pro formulování dlouhodobých cílů. Pamatujte, že obecně platí: slabé stránky a hrozby je třeba eliminovat a přetavit je v silné či výhodu, silné stránky je nutné hýčkat a posilovat (jako rodinné zlato), příležitosti maximálně využít.

2. Co s výsledky SWOT analýzy

Celou analýzu přepište do tabulky - bude součástí závěrečné práce. Nezapomeňte za každý názor v závorce vyčíslit, kolik získal bodů. Stručně popište, jak jste SWOT analýzu dělali, jak jste postupovali, které skupiny (učitelé, žáci, provozní pracovníci, rodiče, zástupce zřizovatele) a v jakém počtu jste zapojili? Co se Vám dařilo? Co bylo obtížné?

Stručně vyhodnotíte, co je podstatné, z čeho budete vycházet při stanovení cílů. To znamená, že označíte tzv. klíčové/kritické faktory, které určí další směřování EVVO – stanovování výchově vzdělávacích a organizačních cílů v EVVO. Můžete například uvést: *Silnou stránkou naší školy v oblasti EVVO je jmenování koordinátora EVVO, který studuje specializační studium... Příležitostí je nabídka výukových programů TD.*

Výsledky budou pravděpodobně směřovat do následujících oblastí:

- a) Činnosti/programy/aktivity
- b) Management/řízení EVVO (plánování, hodnocení, koordinace)
- c) Lidé (vedení, tým školy, vzdělávání, motivace a spolupráce)
- d) Finanční prostředky (finanční zdroje, rozpočet, možnosti získávání finančních prostředků)
- e) Provoz a vybavení (učebny, laboratoře, zahrada, pomůcky, ekologizace provozu, školní jídelna)
- f) Vnější vztahy (spolupráce v komunitě, s organizacemi v okolí, propagace, komunikace s veřejností)

Stručně popište, jak jste SWOT analýzu dělali (porada, anketa, setkání k EVVO apod.), jak jste postupovali (popis procesu), které skupiny (učitelé, žáci, provozní pracovníci, rodiče, zástupce zřizovatele) a v jakém počtu jste zapojili? Co se Vám dařilo? Co bylo obtížné? Uvedte, co je podstatné, z čeho budete vycházet při stanovení cílů. To znamená, že v jednotlivých kvadrantech označíte tzv. klíčové/kritické faktory, které určí další směřování EVVO – stanovování výchově vzdělávacích a organizačních cílů v EVVO. Tyto vypište. Doložte přepisem reálnou tabulku analýzy SWOT (přepis výstupů, statistické vyjádření bodování u jednotlivých tvrzení), můžete doložit i fotografie.

Poznámka: pokud si přeci jenom nevíte rady s prvním domácím úkolem, nezaťete, budete mít možnost poradit se při dalším bloku studia se spolužáky a také s Vaší konzultantkou ☺.

Doporučená literatura k 1. domácímu úkolu:

- ✓ ŠVP
- ✓ RVP

Ke zpracování můžete využít rady svého konzultanta, nebo se obraťete na garanta studia: Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz